

Svartbode

en fiktiv historia från en orolig tid

berättad av

Hans Juto

Sverker Svartbode

En icke nödvändigtvis helt sann historia om en man i Surte, men ändå lite trovärdig då den är byggd på verkliga historiska skeenden och händelser.

Det hade varit ett bra år, detta år 1660. Äntligen tycktes freden ha kommit till denna del av Sverige. Fred var slutet mellan Sverige, Danmark och Norge. Nu var det fastlagt att den västra kusten var svensk. Visst hade man trott det redan två årtionden tidigare med Roskildefreden, men framförallt danskarna ville göra ett försök till att ta kontrollen över kusten upp till Norge, vilket alltså blev ett misslyckande. Men det var också ett sorgens år. Konung Karl X Gustav hade avlidit mitt i fredsförhandlingarna. När han slutligen föste bort danskarna från Sverige gjorde han det ordentligt genom att tåga med sin här över till Danmark. Kanske blev den resan honom för mycket. Han fick lunginflammation och tillbragte sina sista dagar i Kungshuset på Södra Hamngatan i Göteborg. Fredsförhandlingarna som förlades till Köpenhamn fick slutföras av förmyndarna till den nye konungen som bara var fem år då.

För Tore och Hilda var freden särskilt gynnsam. Nu blev handelsvägen förbi deras gästgiveri mycket säkrare då varken danskar eller norrmän störde. För några år sedan hade de fått tillstånd att ta över gästgiveriet i Agnesberg, ungefär 10 km söder om Bohus fästning, på den östra sidan av älven. Vid den tiden hade danskar och norrmän kontrollen över nästan hela kusten från Skåne och upp till norska gränsen. Svenskarna hade kontroll över älvens östra sida ut till kusten vid Göteborg och vissa delar även på västra/norra sidan av älvmynningen. Norge hade dock kontroll över en bit strax nedanför Bohus fästning, på östra älvstranden som benämndes Skårdals skate. Eftersom norrmännen kontrollerad Bohus fästning och denna östra del av älven, som bestod av området från Skårdal mitt emot Bohus fästning och ner till Surte kunde man ta ut tull från alla passerande fartyg som skulle uppåt landet.

Men Agnesberg var svenskt och där kom en väg från inlandet, korsade vägen som följde älven och fortsatte den lilla biten ner till ett färjeläge som tog resande över till den norska västra sidan. Här i vägkorsningen hade Tore och Agnes slagit upp sitt gästgiveri. Det var en vacker och trygg plats. På båda sidorna hade de stora berg som skyddade mot både den nordliga vinden och den västliga som kom från havet uppför älvdalen.

Det hade varit oroliga tider när de kom hit 1645. Trots freden i Brömsebro samma år och att danskarna nu var längre bort från Göteborg än tidigare på den södra delen av kusten, så var det full batalj mellan svenska och dansk-norska trupper uppe vid Skårdal och Bohus fästning.

Men mycket folk hade passerat Agnesberg och deras gästgiveri, så förtjänsten hade varit bra trots oroligheterna. Deras son Sverker var bara fem år när de kom, men var nu en ung man, som efter striderna med danskarna både före och efter Roskildefreden 1658, fått en bra ställning i Surte. Sverker hade tagit värvning i Karl X Gustavs armé 1657, när Danmark förklarade Sverige krig och Karl X Gustav då bestämde sig för att slutligen driva bort danskar och norrmän från den svenska västkusten. Sverker hade utmärkt sig väl och blivit belönad för det med en tjänst i Skårdals skate.

Vid ett tillfälle på julafton 1659, när Karl X Gustav förflyttade sig norrifrån ner mot Göteborg för att delta i den riksdag som Sveriges ständer kallat till, hade hans följe, som inkluderat drottning Hedvig Eleonora, deras fyraårige son samt kungens syster, furstinnan Maria Euphrosyne, stannat vid gästgiveriet i Agnesberg för lite förfriskningar och hälsat på Tore och Agnes och gett dem gott betyg för Sverker, när han fick höra att det var deras son.

Sverige var i tiden för konungens död, ett land inblandat i många europeiska konflikter och man behövde mycket pengar till den svenska armén. Förmyndarregering som leddes av Magnus Gabriel de la Gardie, började nu organisera beskattning och den sedan förut planerad reduktionen. Alltså att återta till staten egendomar som tidigare getts till adeln och andra som belönats med egendomar runt om i landet.

Det var i detta arbete som Sverker fick en bra syssla. Inom Skårdals skate var han delaktig i att inkassera skatter från de som hade någon form av handelsverksamhet eller hantverkssyssla. Han hade en någorlunda bra fast ersättning för sitt arbete som skatteindrivare, men lärde sig snart att om man samtalande väl med de som var skattskyldiga, kunde man göra en överenskommelse och en extra dusör kom i hans egen ficka. På grund av alla oroligheter i området under tiden som Skårdals skate tillhört Norge, fanns här inte mycket dokumentation, utan det låg på Sverker att dokumentera allt som fanns och tillkom i området. Det gav naturligtvis mången möjlighet till överenskommelser om hur saker skulle redovisas. Efterhand utökades hans område till att omfatta inte bara Skårdals skate utan också hela Nödinge socken och området ner till vägkorset i Agnesberg. Sålunda kom även hans föräldrars gästgiveri att ingå i hans ansvarsområde.

De första åren efter fredsuppgörelsen i Köpenhamn 1660, bodde Sverker hos sin föräldrar i Agnesberg, medan han utförde sitt ämbete i Skårdals skate. Men eftersom hans kapital hade vuxit, lät han bygga sig ett litet hus i Surte 1665 då han fyllt 25 år. Han hade träffat en kvinna och båda två tyckte det kunde passa sig att bilda ett eget hushåll.

Även om reduktionen hade avtagit i omfattning och istället många nya gåvor hade givits till de som utmärkt sig i krigen, så fortsatt den i viss omfattning. Då man hade observerat Sverkens dokumentationsförmåga, blev han nu tillsatt som tillsyningsman vid reduktionen i ett större område kring Bohus, Kungälv och det område han tidigare ansvarat för på älvens östra sida.

Sverker och hans familj, som efter tre års gifte inbegrep två barn, levde ett bra liv i Surte. Han var välkänd nu i trakten där han utförde sitt värv och han ansågs som en resonabel karl. Även om de flesta han hade officiella ärenden till visste att en del pengar gick i egen ficka, så var detta inget märkvärdigt och alla var nöjda med arrangemanget, eftersom alla hade nytta av det.

Även på högre ort var man nöjd med resultatet. Skatter kom in och en hel del egendomar hade nu genom Sverkens arbete med reduktionen kommit staten tillgodo. Det var dock ett intrikat arbete, eftersom många egendomar var dåligt dokumenterade och papper saknades allt som oftast. Det var ett digert arbete att med lantmätare försöka lista ut vilka delar som hörde till vem. Ofta hade någon som erhållit en egendom tidigare och som nu skulle återtas, inte längre hela marken i sin ägo. Det var vanligt att man gett delar av ägorna till någon son eller som bröllopsgåva när en dotter gift sig. Sådana gånger fick man komma överens om hur allt skulle redovisas och inte sällan följde en extra ersättning med till Sverker och hans lantmätare för väl utfört värv.

På sommaren 1673, ett år efter sin kröning genomförde Karl XI sin eriksgata i de södra delarna av Sverige. Naturligtvis stannade han till i Skårdals skate och tittade även på Bohus fästning för att minnas hur hans far kämpat mot danskar och norrmän här, under sin tid som konung. Han samtalade med Sverker och förhörde sig noggrant om skatteindrivningen och det ur hans tycke mycket väl genomförda arbetet med reduktionen i området. Han påtalade att arbetet med det kommer att ta ny fart från nu, eftersom mycket pengar kommer att behövas till den svenska armén.

Därefter fortsatte kungen med sitt sällskap söderut och övernattade i gästgiveriet i Agnesberg, eftersom Sverker förtäljt att detta fortfarande sköttes av hans föräldrar. Karl XI hade ju som barn gjort ett besök där med sin far redan 1659. Konungen ville inte komma till Göteborg sent på kvällen, utan föredrog att stanna här för att komma in till staden utvilad på förmiddagen nästa dag.

Både Tore och Hilda hade förvånats över hur blyg och osäker konungen verkade, men han förhörde sig mycket noga med gästgiveriparet om hur tiderna varit i denna del av landet innan danskar och norrmän helt körts bort och han visade stor kunskap om trakterna och hur de olika bataljerna hade rört sig. Det blev ett minne för livet hur denna konung uppträtt och hur han påpekat att det viktigaste för Sverige var att äntligen få fred. Under natten hölls vakt utanför och mycket tidigt nästa dag fortsatte konungen och hans följe till Göteborg. Inget av det som inmundigats under besöket blev obetalt. Men tyvärr skulle hans förhoppning om fred inte besannas. Snart var Sverige återigen i krig.

Samma år bestämmer sig Sverker för att bygga ett större hus. Han har god ekonomi nu och förstår att med den utökade reduktionen kommer hans inkomster att öka. Dessutom har familjen utökats och man har nu fyra barn att finna logement till. Under sin aktiviteter i området kring Surte, så har han sett en fin plats upp vid sjön på berget ovanför samhället. Nära dess östra strand kan man bygga ett hus med en makalös utsikt över älv dalen. Redan nästa år är huset färdigt och familjen flyttar upp till sitt nya hem. Sverker döper huset till Svartbode och tar sig också detta namn som nytt familjenamn. Att han gör detta val beror på att han i gamla annaler funnit att Surte kallats Suorthe och uttalats som ”svoårte” nästan som ”svarte”.

Sverker Svartbode är en rik man och trots att huset kostat mycket pengar, har han ingen möjlighet att omsätta alla reda pengar i investeringar. Han vill inte heller förvara så mycket pengar i sitt hus, där det lätt skulle kunna bli byte för tjuvar, då han är ute på förrättningar mest hela dagarna. Han hittar ett gömställe i skogen en bit från huset, där han gräver ner en kista mellan två stora stenblock, som bildar likt en grotta. I den ska han förvara sina pengar.

Sverker blir allt mer misstänksam mot sin omgivning nu när skatteindrivning och reduktionen tagit extra fart och kraven från överheten blivit kärvare. Allt fler blir missnöjda med konungen ökande krav på pengar till sin armé. För att känna säkerhet för sig och sin familj i huset vid sjön, låter Sverker 1674 bygga ett vaktorn av sten vid vägen upp mot huset. Sedan anställer han två vakter som ska hjälpa till att hålla koll på vilka som rör sig i området. Han anställer en norsk och en dansk, vilka inte är bekanta med varandra och låter dom inte heller träffas. Det känns säkrare på det viset resonerar Sverker. Det fanns många danskar och norrmän kvar i trakterna efter kriget. Många hade gift sig och skaffat sysselsättning här och andra hade bara blivit kvar på grund av att ingen orsak fanns att flytta. Dessa två hade Sverker mött tidigare under sina resor i trakten och båda två var lantarbetare på olika gårdar. Han ordnade en bostad i Surte åt dansken och åt norrmannen en i Bohus.

Sverker utarbetade en skiftesgång i vaktornet, som skulle garantera att de två aldrig träffades. Första passet på dagen var kl. 07 – 17. Då kom Sverker och löste av och tog vakt till kl. 19. Då kom den andra vakten som hade sitt pass kl. 19 – 05, då Sverker kom och löste av och tog vakt till att nästa vakt kom för sitt pass kl. 07. Sedan bytte man så att vakterna varannan vecka hade dag- respektive nattpass.

Den här ordning förlöpte bra. Sverker kunde arbeta hela dagarna och han kände sig lugn nu när han hade bra vakt över sitt hus och området där omkring. För det var ju inte bara huset och familjen som skulle vaktas. Han hade ju också sin förmögenhet nedgrävd i närheten och den var det ingen som visste något om mer än han själv.

Men Europa var ingen lugn del av världen denna tid. På hösten 1675 förklarade Danmark krig mot Sverige. Mer pengar skulle in till statskassan för nu skulle en armé mobiliseras och flottan skulle rustas upp. Dansk-norska trupper kom in i Bohuslän och gjorde ett misslyckat försök att inta Bohus fästning. Det var lite oroligt i Surte ett tag, men striderna kom ju aldrig över på den östra sidan av älven. Så detta var inget stort problem för Sverker. Han skötte sitt, hans vakter skötte sitt och familjen levde lyckligt uppe vid sjön.

Ända sedan den tiden att norrmännen haft kontrollen över Skårdals skate, hade det funnits en välbesökt ölstuga i Surte. Det hände sig ibland att även Sverkens vakter tog sig en tur dit ibland efter sina pass.

Så kom tillfälligheter att spela in på ett avgörande sätt för familjen Svartbode sommaren 1676. Den norske vakten, som tagit sig hem till Bohus efter ett nattpass en tidig dag i juli, mötte ute på vägen, alldeles framför där han bodde, en gammal bekant från förr. Denne var på väg ner till Göteborg, men skulle göra ett kort besök hos en hantverkare i Surte. Norrmannen som var trött efter sitt nattpass, behövde få sova, men de kom överens om att träffas på ölstugan klockan 17 samma dag, två timmar innan han skulle börja sitt nästa nattpass. När han så fått sova några timmar, gjort sina dagliga sysslor och ätit och gjort i ordning en matkorg för natten, begav han sig till Surte och träffade sin vän, som satt och väntade på honom i ölstugan. Hans vän berättade att han sålde artiklar för hästutstyrelse och att det var en hantverkare här i Surte som sysslade med tillverkning av sådant, som han gjort affärer med. Nu när armén skulle sättas i stånd, såg han bra affärer på gång nere i Göteborg. Norrmannen berättade att han var anställd av en skatteindrivare här i Surte som bodde upp vid sjön på berget och att satt vakt åt honom i ett vaktorn han byggt vid vägen upp till sitt hus.

Vid ett bord alldeles intill satt en dansk och kopplade av med en öl, efter att han nyss slutat sitt vaktpass i Svartbodes vaktorn. Han kunde inte undvika att höra vad som sades av norrmannen som satt och pratade med sin vän bredvid. Han lyssnade och begrep att norrmannen hade samma arbetsgivare och samma arbetsuppgift som honom, men ett annat pass. Under de två år han arbetat hos Svartbode, hade han aldrig hört att någon annan var anställd för ett annat pass.

När det blev dags för norrmannen att gå upp till vaktornet, tog han farväl av sin bekant och gick ut. Samtidigt reste sig också dansken och följde efter. En bit bort hann han ifatt norrmannen och berättade att han hade samma syssla som den andre. Han sa: ”Låt oss träffas i ölstugan när du slutar i morgon bitti.”

När norrmannen kom ner till ölstugan nästa morgon satt dansken där och väntade med en öl på bordet framför sig. Norrmannen satt sig mittemot och fick även han en öl.

- Hur länge har du arbetat för Svartbode? undrade dansken.

- Ungefär två år, svarade norrmannen.

- Då började vi samtidigt som vaktornet blev klart båda två, sa dansken.

De utbytte lite olika upplevelser och erfarenheter och berättade var de bodde och vad de gjorde på dagarna. Det visade sig att båda två levde ensamma och inte hade några andra sysslor nu sedan de börjat med sina 10-timmarspass hos Svartbode. Han var ju inte snål med lönen, så det fanns ingen orsak till något annat arbete.

- Jag har tänkt på en sak, sa norrmannen, att när Svartbode kommer när dagspasset är slut har han ofta en påse över axeln och runt halsen, som ser tung ut, men när man kommer och ska börja ett kvällspass ligger påsen tom på bordet när han går och tar den med sig.

- Ja, när du säger det, så har jag sett samma sak, men inte tänkt mer på det, svarade dansken.

- Jag tror det är pengar, sa norrmannen, men vad hinner han göra med dom under de två timmarna mellan våra pass?

- Jag tycker vi ska speja på honom, fortsatte norrmannen, och ta reda på det.

- Det låter bra, sa dansken, när jag slutar mitt pass i kväll, stannar jag i skogen och ser vad han gör, om han har en påse med sig. Du går på ditt pass som vanligt och så ses vi här i morgon bitti igen.

Så kom dom överens och dansken gick upp till vaktornet för att börja sitt dagpass på tio timmar. Svartbode satt däruppe som vanligt, hälsade godmorgon och gick iväg till sina sysslor som han alltid brukade göra.

Sverker Svartbode började alltid sin arbetsdag med att träffa en ämbetsman, som kom upp från Göteborg varje dag och sedan begav han sig ut på dagens uppdrag. Han hade lagt upp ett schema för skatteindrivningen, så att allt var fördelat över olika perioder av året. Annars skulle det bli för betungande vissa tider. De dagar man skulle arbeta med reduktionen, som ofta var komplicerade ärenden, satt alltid två lantmätare och väntade på honom. Denna dag skulle han på skatteindrivning i Lödöse. Då han fortfarande var relativt ung och fortfarande frisk och spänstig tog han häst, eftersom det alltid gick fortare än med förspänd vagn. Eftersom det handlade om hantering av pengar under dagen, hade Sverker alltid med sig beväpnad vakt.

För Sverker var detta en helt vanlig dag och tidigt på eftermiddagen återvände han och som alltid satt ämbetsmannen och väntade på honom. Dom gick igenom dagens resultat och noterade vilka som betalt. När allt var klart tog ämbetsmannen pengarna, som skulle ner till Göteborg för vidare hantering. För denna transport, som ibland kunde omfatta stora summor hade han två beväpnade vakter med sig. Sverker tog sin påse med sig för att gå upp och lösa av dansken som hade dagens vaktpass i vaktornet.

- Allt väl? frågade han när han kom in i tornet och mötte dansken.

- Inget särskilt har hänt, svarade denne.

- Då ses vi i morgon, sa Sverker när dansken tog sina saker och gick.

När dansken hade kommit ner så långt att han inte längre kunde se tornet gick han en bit åt sidan och började försiktigt smyga tillbaka mot tornet. När han kommit tillräckligt nära för att kunna se ingången, låg han still och väntade. Det tog inte lång stund innan Svartbode kom ut. Med sig hade han påsen som han haft med sig när han kom. Dansken smög försiktigt efter Svartbode när denne gick bortåt mellan träden. Till slut kom han fram till en mindre klyfta mellan klipporna, där han försvann in. Dansken låg still och

väntade. Efter bara en liten stund kom Svartbode ut igen och gick tillbaka till vaktornet. Dansken låg kvar en stund och titta de sig sedan omkring. Svartbode var borta och han kunde inte se någon annan i närheten. Snabbt tog han sig upp och klev in i klyftan som han sett Svartbode gå in i och sedan komma ut ur. Han såg sig omkring där inne och upptäckte snart en plats där jorden såg ut att vara grävd i. Han visste inte vad han skulle göra, för Svartbode skulle ju kunna se att någon varit där om han började gräva. Men till slut tänkte han att han måste ta reda på vad som fanns där. Hans förvåning och förtjusning hade inga gränser när han fann en kista med mer pengar än han någonsin sett på en gång tidigare. Det här skulle bli något att berätta för norrmannen i morgon. Han tog sig snabbt nerför berget och hem till sitt för att vila till morgondagen. Men länge låg han och funderade på vad man skulle göra, med tanke på vad han funnit i klyftan.

Det var en härlig sommardag i början på juli, när dansken vaknade, åt sin frukost och gick till ölstugan. Strax efter att han kommit dit kom norrmannen från sitt nattpass.

- Nu ska jag berätta något för dig, som man knappt kan tro att det är sant, sa han till norrmannen och berättade hur han smugit efter Svartbode och vad han funnit i klyftan.

Norrmannen satt helt tyst och det syntes på honom att det var svårt att smälta sådan information.

- Vad ska vi göra? sa han.

- Jag har tänkt mycket på det, sa dansken, och nu ska jag säga vad jag tycker. Håller du med om det är det bra. Annars kan du glömma att jag sagt något.

Norrmannen bara nickade och var tyst.

- Ikväll när mitt pass är slut och Svartbode kommer, har han förmodligen med sig sin påse i vanlig ordning. När jag gått min väg, så kommer han att gå till sitt gömställe. Du kommer tidigare och vi träffas nedanför vaktornet, smyger efter honom när han går till gömstället. När han är där inne rusar vi in och slår ner honom. Vi tar pengarna och försvinner. Jag har hört att danskarna för några dagar sedan landstigit med sina trupper i Ystad, så vi tar oss dit i första hand. Sedan kan vi bestämma där vad vi ska göra.

Norrmannen satt ett tag och bara tittade på dansken och funderade.

- Så gör vi, sa han till slut och drack upp sitt öl.

- Vi ses ikväll.

Dansken gick upp för att börja sitt pass och norrmannen tog sig hem för att vila till kvällen. Han hade verkligen fått något att fundera över.

Dryga 10 timmar senare träffades dansken och norrmannen strax nedanför vaktornet.

- Han hade med sig sin påse när han kom, sa dansken, vi tar oss upp en bit. Jag visar var vi väntar på honom.

Strax därefter kom Svartbode en bit ifrån dem, där de låg gömda bakom buskarna. De såg hur han försvann in i klyftan, precis som dagen före.

- Är du med? Nu tar vi honom, sa dansken och de båda rusade in i klyftan mot Svartbode.

Svartbode blev naturligtvis helt överraskad över anfallet, men han var en stark man i god vigör, så det blev ett våldsamt slagsmål mellan de tre. Norrmannen fick tag på en sten, som han slog i huvudet på Svartbode, som segnade ner direkt och låg stilla. De båda tittade på varandra och sedan fick de fram kistan och norrmannen fick för första gången se vilket fynd de gjort. Med det här skulle dom kunna skapa sig bra liv båda två. Dom tittade på Svartbode och förstod att norrmannen slagit livet ur honom med stenen.

- Vi gräver ner honom där kistan låg, så kommer ingen att någonsin hitta honom, förslog norrmannen.

Och så blev det gjort.

Efter att ha funderat på hur man nu skulle göra kom man fram till följande idé: Norrmannen som inte var lika känd i Surte som dansken, skulle ta sig ner i samhället och skaffa en liten kärra, som de båda kunde dra. Under tiden skulle dansken ta kistan genom skogen ner mot vägen en bit söder om Surte, där de skulle träffas. Dom tog kläderna av Svartbode och la dom överst i kistan för att täcka pengarna ifall någon skulle tvinga dom att öppna den. Man kunde aldrig veta vilka man träffade på vägarna. Sedan grävde de ner Svartbode och försvann åt varsitt håll för att göra vad var och en hade till uppgift.

Dansken behövde inte vänta länge innan norrmannen kom med en lagom stor kärra på två hjul, som passade precis för att dra kistan på. När kistan var på plats drog de så iväg söderut mot Ystad, som första slutmål.

Uppe i Svartbode hus satt hans fru och väntade på sin man, som alltid brukade komma hem vid sju-tiden på kvällen. Hon blev naturligtvis orolig när tiden gick och han inte dök upp.

- Jag går ner till vaktornet för att se om han fortfarande är där eller om vakten vet något, tänkte hon.

När hon fann vaktornet tomt blev hon väldigt orolig och skyndade sig hem igen, eftersom barnen var ensamma i huset. Hon tände flera ljus i rummen för att lugna sig och såg sedan till att barnen kom i säng, för nu hade klockan blivit mycket.

- Vad är det som har hänt, när både han och vakten är borta, funderade hon. Det är så oroliga tider, när inte kriget tycks ha något slut. Kanske har det hänt något i Bohus igen.

Hon satte sig i en stol för att vila och lugna sina tankar, men somnade snart i en djup sömn. Hon vaknade inte när ljusen brann ner och satte eld på en duk, så att den sedan spred sig och huset brann ner till grunden. Ingen i familjen Svartbode överlevde den dagen. Av huset fanns inget kvar och stengrunden blev med tiden bara en del av skogen.

Nästa morgon saknade ämbetsmannen Svartbode, men vad som hänt honom fick aldrig sin förklaring och snart var en ny skatteindrivare tillsatt i området. Sådant var inget man väntade med. När ingen av familjen Svartbode fanns i livet, eller att få tag på, fanns det ingen som kunde ge någon förklaring.

Man hade hittat fem lik i det utbrunna huset. Alltså fattades en och det verkade vara en vuxen. Inte heller Sverkers föräldrar i gästgiveriet i Agnesberg visste något. Sverker hade inte hört av sig på en tid, men dom kunde inte förstå att han hade försvunnit. Allt hade varit som vanligt igår, förutom dom två männen, en norsk och en dansk, som hade stannat till för en kanna öl, på sin färd till Göteborg. Ovanligt var det att se dom dra på en tvåhjulig kärra med en kista på. Dom skulle ner och sälja kläder och hästattiraljer i Göteborg hade dom sagt.

Slutligen kan berättas att någon hade hört berättas av någon att två män, en norsk och en dansk, hade setts i Ystad köpa en liten båt, som dom behövde för att ta sig över till Danmark. Det enda dom hade med sig var en tvåhjulig kärra och en kista. Huruvida dom kom över till Danmark och vad som i så fall hände dem, finns inga uppgifter om.

Här slutar berättelsen om Sverker Svartbode och eftersom ingen inblandad var mer än en vanlig medborgare i samhället har historien helt undgått att hamna i historieböckerna. På slutningen upp mot sjön finns en stenruin kvar, som kan tänkas ha varit Sverker Svartbodes vaktorn.